

Actueel diaconaat

Protestantse Theologische **Universiteit**

Diaconaat

Diaconaat is het **handelen** vanuit het evangelie dat gericht is op het **voorkomen, opheffen, verminderen** dan wel mee uithouden van **fysieke, materiële en sociale** noden van (groepen) mensen en op het **scheppen** van rechtvaardige verhoudingen in kerk en **samenleving**.

Op zoek naar een kennis- en onderzoeksagenda

1. Op zoek naar een nieuw verhaal voor het diaconaat
2. De signalerende rol van de kerk richting de overheid
3. Het profiel van diakenen en diaconaal werkers
4. Het klimaatvraagstuk
5. Geld
6. Overige

Op zoek naar een kennis- en onderzoeksagenda

1. Op zoek naar een nieuw verhaal voor het diaconaat
2. De signalerende rol van de kerk richting de overheid
3. Het profiel van diakenen en diaconaal werkers
4. Het klimaatvraagstuk
5. Geld
6. Overige

Context

1. Secularisatie
2. Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving
3. Afnemende armoede
4. Eenzaamheid en nieuwe tweedelingen
5. Toenemend onbehagen

Context

1. Secularisatie

- Terugdringen invloed van de kerk, privatisering van geloof
- Ontkerkelijking
- Ongevoeligheid voor het transcendente / het hogere / het heilige

Context

2. Van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving

- Verzorgingsstaat niet af- maar omgebouwd
- Vanwege onhoudbaarheid
- Versobering van sociale regelingen, onder meer door overheveling
- Participatiesamenleving is retorisch.

Context

3. Afnemende of gelijkblijvende armoede

- Armoedecijfers dalen al enige jaren op rij: van ca. 7% naar 5% van de bevolking.
- De groep in armoede heeft het wel zwaarder dan vroeger:
 - Risico van problematische schulden
 - Psychische problematiek
 - Complexe toegang tot hulpverlening
 - Dakloosheid
- Kloof in vermogen neemt toe: 10% bezit meer dan 50% van het vermogen. Dit neemt toe.

Context

4. Eenzaamheid en nieuwe tweedelingen

- Onderzoek naar eenzaamheid en sociale cohesie.
 - Eenzaamheid blijft onverminderd hoog (maar neemt niet toe)
 - Sociale cohesie is ook hoog, maar steeds minder contact tussen verschillende bubbels (met name praktisch en theoretisch opgeleid)
 - Bij de eerstgenoemde groep relatief veel wantrouwen tegen overheid, politiek en samenleving (lees: de mensen die het voor het zeggen hebben).
 - SCP: behoefte aan plekken waar mensen met verschillende achtergronden elkaar kunnen ontmoeten.

Context

5. Toenemend onbehagen

- Het gaat dus relatief goed (*beter dan ooit?*) met NL's burgers: welvarend, gelukkig, gezond, etc., **behalve met een kleine groep!**
- Te midden van grote crises; klimaatverandering, stikstofproblematiek, woningtekort, oorlog aan de rand van Europa, verandering van de wereldorde en economische veranderingen, vergrijzing van de Europese bevolking, toename van vluchtelingen.
- Het achterliggende gevoel; hoe houden 'we' de voorspoed die we hebben?

De vraagstukken uit het diaconale veld

1) Op zoek naar een nieuw verhaal voor het diaconaat

- Diaconaat is een traditionele praktijk, trouw maar niet sterk vernieuwend.
- Geld inzamelen om mensen in nood te helpen.
- Gericht op doen, minder op zijn en op relatie
- 'Helpen waar geen helper is', is versleten (gaat uit van een verhouding kerk / overheid die al heel lang niet meer bestaat).
- Moeizaam om contact te maken met mensen in kwetsbare posities, mede door AVG-wetgeving.
- Met de nadruk op helpen bevestigen we dat de kerk een verzameling rijke en geslaagde mensen is.

De vraagstukken uit het diaconale veld

2) Hoe geven we vorm aan onze profetische functie?

- Opkomen voor gerechtigheid, hoe doen we dat?
- De kerk is geen machtsfactor meer.
- De kerk is het niet eens over belangrijke kwesties (vluchtelingen, asiel, arbeidsmigranten, klimaat en milieu, Gaza, falende jeugdzorg, armoede, discriminatie etc.)
- De kerk hoort zich niet met de politiek te bemoeien.
- De kerk past om tal van redenen bescheidenheid.

De vraagstukken uit het diaconale veld

3) Het profiel van diakenen, diaconaal werkers, diaconaal predikanten

- Hoe lastig is het om vacatures voor diaken vervuld te krijgen
- Werk van diaken en ouderling en bezoekvrijwilliger loopt door elkaar heen
- Predikanten zien diaconaat niet als kern van hun werk
- Diaconaat heeft (ten onrechte) een praktisch en 'doenerig' imago.
- Hoe betrek je jongeren bij het diaconaat?

Check

- 1) Op zoek naar een nieuw verhaal
- 2) De profetische functie (de rol van protest)
- 3) Het profiel van diakenen, diaconaal werkers, diaconaal predikanten

Perspectieven

- 1) Een zorgzame, gastvrije gemeenschap **zijn**. Klein maar fijn.
- 2) Plaatsen creëren voor betekenisvolle **ontmoetingen** met mensen in gemarginaliseerde posities (inloophuizen, maaltijdprojecten, presentieplekken, weggeefwinkels, buurthuizen, ontmoetingsochtenden etc.)
- 3) Hartelijke steunen van deze ontmoetingsplaatsen (gebed, belangstelling, geld en participatie en gepaste afstand)
- 4) Authentiek protest (vanuit **verbondenheid**)
- 5) Diaconaat is altijd **ontmoeten**. Helpen zoveel mogelijk binnen een (zo gelijkwaardig mogelijke **relatie**).

inspiring **wisdom**